СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫ ХАЛЫК ГАЗЕТАСЫ
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА

Газета 1931 елның 1 июленнән бирле чыга | №137 (7466) | 17 ноябрь, 1992 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

ШӘҺӘРЕБЕЗДӘ

ЧИСТАЙ ТЕГҮ ФАБРИКАСЫ ФИЛИАЛЫ. Коллективта яңалык: 16 ноябрьдән бирө әлегәчә житештерелгән чалбарлар һәм нр балалар күлмәкләре янына яңа тор продукция—халатлар кушылачак. Производствоны шуңа көйләү, сынау эшләре уңышлы гына үтте, димәк, якын арада сатуда норлатылар тәкъкән халатларның пәйда булуы бик ихтимал.

Үрнәк алалар

«Беренче май» колхозы товарлыклы-сөтчелек фермасында тәҗрибәле сыер савучылар байтак эшли. Алар шушы хезмәткә гомерләрен багышлаганнар. Быелның 10 айлык нәтиҗәләре буенча Татьяна Григорьевна Короткина белән Зоя Григорьевна Варламова ферма сыер савучылары арасында беренче урында баралар. Алар 49 сыерның һәрберсеннән 3194 килограмм сөт савып алганнар. Монда Николай Илларионович Гавриловның да өлеше зур, ул шул группаның терлекчесе. Азык цехларында эшкәртелгән азыкны абзарларга китерә, җаен көтү кәтә. Беренче карашка бу хезмәт җиңел генә кебек, әмма аны да яратып, намус белән башкарырга кирәк. Ә моны Николай Илларионович әйбәт белә. Ферма коллективы шушы эш сөючән, уңган терлекчеләрдән үрнәк ала.

Л. БОЙКОВА.

✦

Уртак тырышлык белән

Сидряков исемендәге колхоз терлекчеләре агымдагы елның 10 аенда әйбәт хезмәт нәтиҗәләренә ирештеләр. Ел башыннан бирле терлекләр уртача 720 шәр грамм арттырлар. Бу район буенча иң зур күрсәткеч. Мөгезле эре терлекләрнең таналар группасында эшләүче Александр Шаронов, Алексей Сидоров, Евгений Емельяновларның күрсәткечләре аеруча югары. Алар 166 терлек карыйлар, малларның һәркайсы 877 шәр грамм үсеш бирә. 6 айгача бозауларны караучылар Инна Королева белән Валентина Бондарчук та сынатмыйлар. Алар группаларындагы бозаулардан 579 ар грамм уртача тәүлекләр артым алганнар. Бу күрсәткечләр былтыргыдан ким түгел.

Н. ХРАМОВА.

⊙ ⊙ ⊙

Надежда Евгеньевна Кадушкинаны район Советына депутат итеп сайлаганда сыер савучының буш вакыты күпме булуын беркем дә исәпләмәгәндер. Фермада да, өендә дә эшләргә, җәмәгать эшләре белән дә шөгыльләнергә көче җитәрме аның?! Ә Надежда Евгеньевна үзе ябык җилкәсенә төшкән өстәмә йөкне бер дә авырсынмыйча кабул итте.

Депутатның авыл тормышындагы эшләре бихисап. Әнә авыл зиратының тирәсе искергән, күптән алмаштырасы иде, җирле Совет ни сәбәптәндер әкрен кыймылдый, кисәтергә кирәктер. Рейс автобусына билет сату өчен аерым урын юк. Кассир я кибеттә, я медпунктта сата. Бу эш түгел инде. Авыл кешеләре билет алу өчен әле анда, әле монда йөгерәләр. Әнә Законов һәм Ефремовлар өйләре янында электр тапшыру линиясе баганалары ремонт сорый, ә автобус тукталышында хәзергә кадәр бәдрәф юк. Әйе,

авыл депутатына боларның барысы да мәгълүм һәм кичекмәстән хәл итүне таләп итәргә кирәк. Әнә быел көз авылдашлар бәрәңгеләрен кая куярга да белмәделәр, уңыш мул булды, ул һәр йортта бер-ике тонна артып калды. Халык тагын ярдәм сорап депутатка мөрәҗәгать итте. Авылдашлары аның хәлгә керешәчәген яхшы беләләр. Ул яхшы киңәше белән дә ярдәм итә, кирәк булса ачулана да...

Янәшәңдә шушындый эчкерсез, ярдәмчел кешеләр булуы әйбәт бит.

РӘСЕМДӘ: «Знамя Октября» колхозы сыер савучысы, район Советы депутаты Н.Е.Кадушкина.

Ремонт бара

XXI партсъезд исемендәге колхоз. Хуҗалык өчен агымдагы ел уңышлы гына килде. Игенчеләр бөртекләрнең һәр гектарыннан 20,2 шәр центнер уңыш алып, дәүләт алдындагы иген бурычларын үтәделәр. Шулук вакытта колхозчыларга иммок та таратылды. Хуҗалыкта бригадалар арасында иң югары нәтиҗәгә II бригада игенчеләре ирештеләр, анда уртача уңыш 21,1 центнер тәшкил итте. Кайбер культуралар уңышы аеруча мулдыгы белән сөендерде: уҗым бодае 27,6 центнер, тугранбаш 33,3 центнер, солы 24,9 центнер уңыш бирде.

Әлбәттә, аларны вакытында, сыйфатлы итеп җыеп алуда колхоз комбайнчылары зур фидакарьлек күрсәттеләр.

Тәҗрибәле комбайнчы С. Ситдыйков үзенең «ДОН-1500»ендә 1167 тонна ашлык суктырып район игенчеләре арасында иң күп ашлык суктыручы булды. Комбайнчылар Т.Гарифуллин, Н. Нуретдинов, Р. Насыйбуллин, И.Мингалимов, ашлыкны тезем-нәргә салуда С. Алиев хезмәте аеруча мактауга лаек.

Колхоз эшчәннәре көзге кыр эшләрен—туңга сөрү, уҗым культураларны чәчү планнарын да сыйфатлы итеп гамәлгә ашырдылар. Р. Борһанов, Н. Нуретдинов, Г. Закиров, З. Вафин, Р. Фәйзуллин, И.Хәсәнов сменә нормаларын һәрвакыт арттырып үтәделәр.

Бу көннәр инде артта калды, әмма колхоз механизаторлары өчен эш бетми әле. Хәзер алар техниканы җыештырып саклауга кую, ремонт эшләре белән мәшгульләр. Бу максатларда колхозда 3 группа оештырылды. Механизаторлар техниканы кышкы саклауга куйды, урынлы эшенә сыйфатлы итеп көйләү өчен барын да эшләргә тырышалар. Һәркемгә мәгълүм, запас частьлар җитешми, шуңа да күбрәк иске детальләрне яңартырга, реставрациягә тырышалар. Культиватор табаннары, сошникларны ремтехпредприятиедән алабыз, алачыкта тырмалар ремонтлана. Бу ай ахырында ремонтчыларның эшенә йомгак ясап, ярыш шартлары нигезендә каралган премияләрне тапшырырга җыенабыз, бу алар эшенә әйбәт кенә стимул булыр.

Ж. ХӘЙРУЛЛИН,
баш экономист.

Ишеттегезме әле?

Россия Президенты Б. Ельцин фермерларга ату коралы, ә халыкка газ баллоннары сатарга рөхсәт итү турында Указ чыгарды.

x x x

Казан университеты бинасында хосусыйлаштыру чеклары сатыла. 9 ноябрьдә 27 чек 4391 әр сумга, 10 ноябрьдә 116 чек 4512 шәр сумга сатылды.

x x x

Михаил Горбачев Бә... линда, Ельцин бетен и... не түгел. ә аерым бе... вәрне житкезган, дип бе... дерде. Әгәр үзенең хәзер... ге сәясәтен үзгәртмәсә... мин Ельцинның отставк... га китүе ягында торачак... мын, дип тә әйткән әле... СССР Президенты.

Кара. Чагыштыр. Нәтиҗә яса

Район хуҗалыкларындагы житештерүнең торышы

Беренче багана—хуҗалыклар исемнәре, икенче—1992 елның 10 аенда мөгезле эре терлекләрдән, өченче—дуңгызлардан алынган тәүлекләр үсеш (граммнарда).

Сидряков исем.	720	380
Ульянов исем.	567	197
«Правда»	551	203
«Восход»	580	274
Мичурин исем.	567	218
«Россия»	561	254
Хафизов исем.	564	321
«Путь к коммунизму»	467	49
Муса Җәлил исем.	411	234
«Родина»	563	279
«Игенче»	528	—
«Большевик»	572	295
«Заветы Ильича»	454	344
«Знамя Октября»	563	189
«Алга»	375	200
«Комбайн»	418	217
XXI партсъезд исем.	552	262
«Татарстан»	480	243
«40 лет Победы»	535	313
«Чишмә»	510	200
«Таң»	606	—
«Москва»	788	236
«Урняк»	526	—
«Лесная поляна»	555	—
«Кондырча»	469	—
Кузнецов исем.	484	—
«Заря»	580	—
«Чирмешән»	487	—
«Ленинский путь»	586	—
«Беренче май»	635	352
«Яшь көч»	662	419
«Тәрнәс» совхозы	401	221
«Мамык» совхозы	419	224
«Рассвет» совхозы	555	353
«Сәлчә» совхозы	410	204
Хуҗалыкара берләшмә	627	—
«Дуслык»	651	—
Район буенча	541	315

ИШЕТТЕГЕЗМЕ ӘЛЕ?

Оппозициядәге «Россия бердәмлеге» блогы лидерлары илдә гадәттән тыш хәл кертергә әзерләнүчеләрне авылларга чыгардылар. Аларның фикеренчә, Б. Ельцинга якын торучы кешеләр — Бурбулис, Гайдар, Козырев, Чубайс, Полторанин Россия халык депутатлары Съездын һәм Югары Советны куып таратмакчы булалар, «ГКЧП-2» планын эшлиләр.

●Авыл Советларында

Чаралар билгеләндә

Сессияда сүз алган депутат Александр Ильич Тимофеев авылда әчкечелек, хуҗалыклы күренешләренең шактый өш карлатарга, тәртибен саклауга тиешле әһәмият бирелмәвен ата-аналар арасында да әчүчелек белән шөгыльләнүчеләр очраганлыгын, балаларга тискәре йогынты ясавы, мәктәп директоры, депутат Радик Вариевич Шәмсетдинов ... Вашка оратордар да бу мәсьәләдә Мамык авыл Советына эшне активлаштыру, җәмәгатьчелекне кирәклеген билгеләп узды. Мондый талап урынлы да, чөнки Совет территориясендәге учреждениеләрдә һәм предприятиеләрдә, шул исәптән совхозда да, әчкечелек нигезендә прогул ясау, хезмәт дисциплинасын бозу очраклары ка батлана әле. Торак пунктта җәмәгать тәртибен ныгыту, әчкечелеккә һәм хулиганлыкка каршы көрәшне нәтиҗәле итү буенча конкрет чаралар билгеләнде. Сессия. Ул чаралар авыл сында депутатларның җаваплы да һәм урыннарына... мөгать урыннарына рейдлар оештыру да кара ган иде.

Р. ЗАҺРЕТДИНОВ.

Озын тәнәфестән соң

КЕМГӘ ничектер, әмма минем мәктәп елларын искә алганда зур тәнәфес хәтердә янара. Бу бигрәк тә сентябрь һәм май айлары өчен хас иде. Сәбәбе дә бар. Майда мәктәп территориясенә килеп тоташучы без яши торган урам башы әкияттәгедәй матур төскә керә, алма чәчәкләренә төренә, сентябрьдә бакча бaлы алмалары белән безне үзенә чакыра иде. Һәм өченче дәрес беткәндә безне дулкынландыргыч хис биләп ала иде. Чөнки алда зур тәнәфес. Бу минутларда кемнең дә булса күңелсезләнгәнен хәтерләмим. Пионервожатыебыз Мира Николаевна көндәлек мәктәп тормышын үзенчәлекле, мавыктыргыч итә белде: зур тәнәфестә я бию, я КВН, хәтердә калган, монпан мәктәп дирекциясе куркуга калган иде: әлгерешкә тискәре йогынты ясамасмы, янәсе. Җиңел атлетика, баскетбол, чаңгы ярышлары командалары членнары билгеләрдәге югалтуны район, зона ярышларында җиңүләре белән аклadылар. 70 нче еллар чыгарылышы укучылары Аркадий Алексеевичны бүген дә сагынып искә алалар.

ТАГЫН зур тәнәфескә әйләнеп кайтыйк. Ул безнең гомергә житәрлек. Әйе, сагынып искә алырлык мизгелләр алар. Мәктәп коридоры тәрәзәсе янында дус кызың белән эч серенне бүлешү, кичә генә яшерен алган кәгазьне уку, аның авторы белән котмәгәндә очрашу, бер почмактан я викторина, я булмаса физкультура укытучысы Валентина Васильевна Герасимова белән бергә класслар арасында җиңел атлетика буенча миниярыш оештырсыннармы барысы да менә дигән күңелле уза иде. Соңрак безнең мәктәпкә физкультура укытучысы Аркадий Алексеевич Романов (хәзер ул Якушкино урта мәктәбендә укыта) килгәч, бездә баскетбол, ә кышын — чаңгы ярышлары уздыру «мода»га керде. Ул вакытка спортзалы булган яңа мәктәп сафка басты. Спортзал безнең ярыш урынына, ә укытучы Романов — кумирга, көн саен үткәрелә торган тренировкалар — ихтыяҗга әверелде. Шунысы да

килеп чыккан шаян нәниләрне кисәтү кебек вакытларны ничек онытасың инде. Ә мәктәпнең 33 ел буена алыштыргысыз җитәкчесе Иван Дмитриевичның үзенчәлекле тамак кыруын ишетсәләр, балалар куактагы чыпчык кәтүе кебек пырхылдап чабып китәләр иде. Биредә И. Д. Буколов директорлык иткән заманда 20 ел буена алыштыргысыз уку-укыту бүлеге мөдире булган Аркадий Ильич Кержаковны ничек искә алмыйсың. Хәзер, озак еллар аркылы, аларның берсен берсе әйбәт тулыландыруларын ачык күрәсең. Хакимлеккә ия булган, таләпчән директор, тик энергиядән генә торган, балалар дөньясы белән мавыгучы завуч, ничек бер-берсенә тәңгәлләр. Һәм без уйларыбыз белән тагын зур тәнәфескә әйләнеп кайтабыз. Без еш кына озын тәнәфестә чишелмәгән мисалларны, ничек кенә тырышсаң да ачылмаган «сандык»ны ачу өчен вариантлар эзли иде. (Һич тә ачылмаган сандык үзлегеннән ачыла яки шәйтан алай ук куркыныч та түгел икән). Бу безнең завуч, математика укытучысы, авиамодельчылар түгәрәге җитәкчесе А. И. Кержаковның яраткан сүзләре.

ӘММА... Зур тәнәфес, барыннан да элек, безне ягымлы йөз, тәмле сүз белән каршы алган Галина Ивановна Абросимова эшләгән мәктәп китапханәсе дә. Ул китапта нәрсә күңеленә якын килде, нәрсә ошамады дип сораша, яңа китап биргәндә ягымлы гына итеп китапны сак тотарга куша, синнән соң башкаларга да укырга кирәк булачагын хәтереңә төшерә.

Һәм менә күп еллар узгач (1991 елда безнең чыгарылышка 20 ел булды)без яңадан туган мәктәбебез бусагасын атлап кердек. Шау-шулы, көләч, икәү-өчәү (бусы инде классыннан күпме кеше килүенә карап) группалап килү очрашу гына түгел, миндә ул тагын бер кат зур тәнәфесне хәтерләтте. Бу чынында да шулай бит. Еллар узган булса да кузг алдыннан тиз йөрешле поездның вагон тәрәзәсеннән узган пейзаж кебек чуарлы да, бертөрле дә, якты да, томык та булып кузаллана үткәннәр. Гомер йөге авыррак, зуррак булган саен еллар тизлеге арттыра сыман. Ә менә туган мәктәп стенасында очрашу белән үк гомер узышы, тәҗрибә, алар белән житдилек, гадәткә кергән кайгыртучанлык кинәт каядыр китеп югалды. Барысы да онытылды. 20 елдан артык укүһәм эш белән узган вакыт эчендә әлегек кыюсыз гына, ә аннан соң тиз адымнар белән «әлгереш чоры» килде. Безнең хөрмәтле укытучыларыбыз мәктәпне тәмамлаганда әлеге «чор» белән безне өркетәләр дә иде. Аңа нык әзерләнергә өндәделәр.

ҺӘМ менә тагын малайлар һәм кызлар, ә инде безнең судьяларыбыз — укытучылар (бу хокук аларга гомерләре буена кала, хәер, без үзебез аны шулай тоябыз). Бергә җыелгач тагын такта янында таптанып басып торгандагы кебек хис итәсең үзеңне, ә инде бергә укыган иптәшләреңнең, укытучыларыңның сиңа төбәлгән карашы дулкынландыра. Әйтерсең, син авыр фәннән дәрестә җавап бирәсең. Дөрес, хәзер зур тәнәфестәге кебек уку әсбапларын актару, бирелгән дәресне ятлау кебек мөмкинлек тә, вакыт та юк. Хәзер уку әсбабын синең узган тормышың. Биредә хәл вакытта гына да түгел, соңгы мәктәп кыңгыравыннан соң узган гомер, дөресрәге сине көчле агымга алып чыккан причал турында. Ул мәктәптәге мәсәл кебек: поезд А пунктыннан Б пунктына таба бара. Ул күпме һәм нинди юлдан узмасын, ә аны җибәргән пункт гел бердәнбер. Безгә, чыгарылыш классларга, туган Тәрнәс мәктәбе бердәнбер юл күрсәтүче булып калды да.

ГАЗЕТА битендәге бу фоторәсемнәрдән безне 25 ел аерып тора. Өстәге рәсемдә Тәрнәс урта мәктәбе укытучылары. Шуны билгеләп үтәсем килә: алар үзләренең чыгарылыш класслары укучылары «базасында» кандидатлар, докторлар, хәтта академиклардан (!) — үзләренең фәннәр академиясен булдыра алырлар иде.

Ә астагы рәсемдә җитмешенче еллар чыгарылышы укучылары. Алар белән очрашу быелның августында, 1993—1994 уку елында булачак мәктәпнең 60 еллык юбилеен билгеләп үтү алдыннан булды.

БЕЛМИМ, ни өчендер бу ике фоторәсем ваемсыз, әчкерсез балалык елларын искә төшерә, йөрәкләрне чеметтерә. Чөнки бит гомер агым су кебек кире кайтмас булып уза, тик без аның кадерен генә белмибез. Бәлки тагын шуның өчендәдер, без рәсемдәге бу укытучыларыбыз белән күп нәрсәдә, хәтта яшь буенча да тигезләндек. Димәк, беренче тайм уйналган. Ләкин остазларыбыз теләгәнчә үтте ме икән гомер юлы?

Д. ТӘМАЕВА.

Ишеттегезме әле?

ЕГЕРМЕ ДҮРТ ХАТЫНЫ БАР

Зимбабведа яшәүче Тхума Нзумлкаса дигән кешенең 24 хатыны һәм 139 баласы бар. Аңа инде 68 яшь булса да, үткән елны аның өч хатыны бала таптты, ә өчесе озакламый табарга җыеналар. Тхума күптән түгел генә тагын Ластер исемле 13 яшьлек кызга өйләнде.

Ишле гаилә еракtагы бер авылда яши. Тхума — күрәзәче. Аның еллык кереме 95 мең доллар чамасы. Шуңа күрә гаилә ач яшәми. Йорт хуҗасы атна саен бер тонна кукуруза оны, 48 шешә зәйтүн мае, 500 ипи, 80 килограмм шикәр һәм... бер үгез сатып ала. (Үгез, әлбәттә, гаиләгә фәкать ике көнгә генә җитә). Ата кеше балаларының укуы өчен түләүне дә ватында кертеп бара.

Бергәләп алынганда гына

Авылларга табигый газ кертү—районда социаль үсеш планының мөһим һәм катлаулы бер тармагы буларак, соңгы елларда аеруча игътибар күп таләп итә торган мәсьәлә санала. Ул көннән-көнгә үсә барган бәяләр, һәртөрле кытлык шартларында тагы да катлаулырак төс ала. Әмма авыл җирендә яшәүчеләрнең тормышын җиңеләйтү, яшәү шартларын яхшырту теләге безгә бу эшне нинди генә шартларда да темпын киметмичә алып баруны таләп итә. Ә планнар зурдан. Агымдагы елда газлаштыру буенча районда 32,9 миллион сумлык капитал салулар үзләштерелергә тиеш иде, 10 айда инде ул 36,3 миллион тәшкил итте. Мондый киң колачлы эшне алып бару бары район администрациясе һәм район Советының турыдан-туры ярдәме нәтиҗәсендә генә мөмкин. Әлбәттә, Чөнки республика бюджетыннан әлеге максатларга бүленгән средствога район бюджетыннан 12 миллионнан артык сум акча өстәп тотылды инде. Соңгылары нигездә торбалар сатып алуга һәм подряд оешмаларына җыелып килгән бурычларны түләүгә китте.

Быел газ үткәрү барышының төп үзенчәлекләре нәрсәдә? Иң элек шуны әйтергә кирәк: бу өлкәдә эш начар оештырылмады. Аның әйбәт барышына тәэсир иткән төп сәбәпләрнең берсе—без Димитровградтагы 14 нче МСУ белән хезмәт килешүе төзи алдык. Июль аеннан бу дәрәҗәле, бик компетентлы оешма безнең районда газлаштыру эшен башлап җибәрде һәм, көз тәмәсен, 4 айда байтак кына күләмдә эш башкардылар да. Алар хезмәтенең шул ягы яхшы: идарә газ үткәрү эшенең барлык этабын үзе башкара. 4 айда, мисалән, алар нигездә 6 хуҗалыкта — «Большевик», «Путь к коммунизму», «Чирмешән», Муса Җәлил исемендәге, Синдряков исемендәге колхозларда, «Рассвет» совхозында эшләделәр, алар көче белән 26 километр китерү (подводящий) газүткәргече сузылды. Эчке эшләр башкарылды. Соңгысы «Большевик» колхозында аеруча уңышлы алып барылды, Ерепкино, Аксумла авылларында быел ук газдан файдалану мөмкинлеге дә бар. Киләсе елда алар 18 авылга бүленеп 14 хуҗалыкта эшләячәкләр, шуның өстенә «Родина» колхозының Салдакай авылында да эчке тоташтыру эшләрен дә алар башкарырга тиешләр. Бер сүз белән әйткәндә, алар көче белән киләсе елда 600 йортны газга тоташтыру күздә тотыла. бу—безнең төп эшебез нәкъ алар көче белән башкарылачак дигән сүз.

Әмма районда бүгенге көндә газ үткәрү белән шөгыльләнүче барлык оешмалар да бер дәрәҗәдә эшлекле дип әйтеп булмый әле. Бөегелмәдән МУ-4 һәм БХРУга, мәсәлән, андый бәяне бирел булмый. МУ-4 елны уңышлы гына башласа да әлеге темпны ахырга саклый алмады. Хәзер исә бөтенләй килешүне өзәргә җыенабыз. БХРУ да әлләни кинәндермәде. Ул «Рассвет» совхозында 7 километрда китерү газүткәргече сузуны төгәлләргә, квартираларны газлаштырырга, бу җәһәттән 2 миллион 198 мең сумлык капитал салулар үзләштерергә тиеш иде. Әмма алар бары 249 мең сум гына үзләштерделәр дә эшне туктаттылар. Инде хәзер аны дәвам итү 14 нче МСУга йөкләнде. Мөгезле эре терлек симертү буенча хуҗалыкара берләшмәдә план буенча каралган 1 миллион 328 меңнең шулай ук күп өлеше үтәлмичә калды, бу, әлбәттә, тулаем эшнең уңышлы барышына тоткарлык ясады.

Әлмәттәге 2 нче ПМК эшчәнлеген дә мактап булмый. Бу колонна безнең районда 1982 нче елдан бирле эшләсә дә, бер генә объектны да сыйфатлы итеп тапшыра алмады әле. Алар Синдряков исемендәге, Ульянов исемендәге, «Чишмә» колхозларында газ торбаларны сузу белән шөгыльләнделәр, бу эш әлеге кустта районда иң әүвәл башланса да менә өченче ел инде аны һаман төгәлли алмадылар. Урта Чаллы, Кизләү, Киекле авыллары кешеләре һаман зәңгәр уттан файдалана алмыйлар. Монда иң төп сәбәп итеп Әлмәттәге колонна җитәкчеләренең бу объект белән кызыксынмауларын, җитәрлек игътибар күрсәтмәүләрен билгеләргә кирәк, һәм ул сүлпәнлеккә китерде дә. Ә безне мондый темп канәгатьләндерми, чөнки районны газлаштыру программасы нигезендә безнең өч ел эчендә районны тулысынча табигый газга тоташтырырга мөмкинлегебез бар һәм ул хыялда гына калырга тиеш түгел. Киләсе елдан инде без 1120 фатирда зәңгәр ут яндырырга, 110 километр газ үткәргеч сузарга тиешбез. Моның өчен, исәпләүләрдән күренгәнчә, безгә 350 миллион сум чыгым кирәк булачак. Һәм, әлбәттә, киләчәктә эшнең көйле баруы өчен бүгенге билгеләнгәннәрнең гамәлгә ашуы шарт. Бүген исә безнең кулны тоткан сәбәпләр бар әле. Әйтик, «Тәрнәс» совхозына газ сузу, Чирмешән елгасы һәм иңкүлеген кичү өчен кичекмәстән 2 километр озынлыкта ГОСТ таләбенә җавап бирерлек торба кирәк. Аның өчен заводка акча күчерелгән, әмма металл булмау сәбәпле, анда да торбаларга зур кытлык. Аның кайчан буласын төгәл генә әйтүе дә кыен, ә бу безнең эштә зур тоткарлык тудыра. Шул ук вакытта газ булу пунктларының (ГРП) өлгермәве дә кулны бәйли. Хәзер без «Большевик» колхозында 13 километрга якын, «Тәрнәс»тә 12,5 километрлы газүткәргечне тапшырырга тиешбез, әмма ГРПлар булмау сәбәпле бу эш сузыла килә. Бу очракта хуҗалыкара төзелеш оешмасының (МСО) артык «сабырлыгын» да тәнкыйтьләп аласы килә, ГРПлар төзү аларга йөкләнгән, бу объектлар титул кәгазендә күрсәтелсә дә, МСО кешеләр җитешмәүгә сылтап, аңа һаман керешергә ашыкмый. Ә бу калган эшләрне дә суза: пункт бинасы өлгермичә торып, безгә җиһазлар бирмиләр, ә бит әле аны монтажлыйсы да бар. ГРП төзү мәсьәләсе Кәкре Атау, Бикүле, Гәйтәп авылларында да бар кискенлеге белән куелырга тиеш, чөнки китерү магистрале биргә килеп җиткән инде. Шунда безнең хуҗалык җитәкчеләренә дә әйтәсе сүзебез бар: һәрвакыт һавадан төшкәнне көтмичә, бераз инициативалырак булсалар да зыян итмәс иде. Әнә бит «Родина» колхозының Салдакай авылында мәсьәләне нәкъ шулай хәл иттеләр: ГРПны үз көчләре белән төзеделәр. Колхоз идарәсенең мондый активлыгы (колхоз рәисе Р. Р. Хәмзин) эшне бермә-бер тизләтәчәк, әлбәттә. Шулай ук газлаштыруга җитди мәсьәлә итеп караучы, материаллар барлауда башлап йөрүче «Рассвет» совхозы, Кузнецов исемендәге колхозлар җитәкчеләрен дә уңай яктан телгә аласы килә. «Чирмешән», «Чишмә» колхозлары, дуңгызлар симертү буенча хуҗалыкара берләшмә җитәкчеләренең пошмаслыгы исә аларны бер дә бизәми.

Әлбәттә, табигый газ кертү кебек күләмле эштә проблемалар, кыенлыклар байтак туып тора. Әйтик, финанслау шулай ук эшкә аяк чала иде. Район администрациясенең тырышлыгы белән республика бюджетыннан 80 миллион сум средство бүленде, ул безгә зур ярдәм булачак. Бит мәгълүм: киләчәктә эшне тоткарлыксыз алып бару өчен дә мөмкин булган хәстәрлекне хәзердән күрсәң отышлы. Без шуңа омтылабыз. 1993 нче ел планы буенча оргсинтез заводыннан 26 километр торба бүгеннән кайтарылды, ул «Правда», «Игенче», «Москва», «40 лет Победы» колхозларына газ үткәрү өчен тулысынча җитәчәк. Димитровградка торбалар, терәүләр (стойкалар) өчен дә акча бүгеннән үк күчерелгән. Шунда җиткәч, хуҗалык җитәкчеләренә янә бер кат искәртүне кирәк дип уйлыйм: материаллар, җиһазлар табу белән бүгеннән шөгыльләнү кулай булыр иде, чөнки аларга бәя көн саен үсә бара. Ә бит киләсе елга районда 30 хуҗалыкта газлаштыру эшләре турыдан-туры барачак, документация әзерләнә. Димәк, бу хуҗалыклар авыл хуҗалыгы мәшәкатьләре белән бергә бу эшкә дә бертигез дәрәҗәдә җаваплылык белән карарга; эзләргә, табарга, оештырырга—бер сүз белән әйткәндә авыл кешеләрен табигый газлы итү өчен хәлләреннән килгәннең барысын да эшләргә тиеш булалар.

Шулай бердәм алынып, аңа мөһимлеген аңлап караганда гына зәңгәр ут ялкыны безнең һәр төбәктә вакытында кабыныр.

Е. САВИНОВ,
халык депутатларының район Советы рәисе.

Сорау — сездән, җавап — бездән

Саклык банкында яңа төр вкладлар (Россиянеке) барлыкка килде. Ләкин шартларын беркайда да аңлатмыйлар, контролерлар бик үк аңлаешлы җавап бирмиләр. Газета битендә аңлатма бирсәгез иде.

Мәсәлән, әгәр мин 10 мең сум акча салам икән, вкладны 3—5 елдан соң алсам, күпме керем тия?

И. ПЕТРЕНКО.
Норлат шәһәре.

x x x

Бу мәсьәлә буенча аңлатманы Саклык банкының Норлат-Октябрь бүлеге управляющие В.Ф. Гайсин бирә:

Россия Федерациясе саклык банкы 1992 елның 1 августыннан срочный вкладлар буенча яңа ставка процентлары билгеләде. Билгеле вкладның саклану вакытына карап. Әгәр 1 елдан 3 елга кадәр сакласаң 30 процент еллык аласың. 3 елдан 5 елга кадәрге срокта саклаган өчен—40,5. 5 елдан артык булганда 50% еллык өстәмә исәпләнә. Әгәр сез саклау шартын бозсагыз, вклад буенча доход 20 процент туры килә.

Әгәр Л. Петренко саклык банкына срочный вкладка 10 мең сум салган икән, ул бер елдан 3000, өч елдан 4000, 5 елдан соң 5000 сум процент алачак. Әгәр Петренко 5 елдан счетын япса, ул вакытта аңа беренче 3 ел өчен 3000, 4 елдан 5 елга кадәр 4000 әр, 5 елдан соң 5000 сум, барлыгы 22000 сум һәм 10000 сум вклад суммасы биреләчәк. Аңа барлыгы 32000 сум түләнә.

35 ел тракторда

Механизатор Вазыйх Минхәмәтович Бильданов һәр эшкә җаваплылык белән карый. Аның Т-74 тракторы һәрвакыт төзек һәм эшкә әзер. Вазыйх Минхәмәтовичның трактор руле артына утыруына 35 елдан артык инде. Шул еллар эчендә ул нинди генә эштән баш тартмады. Җир сөрдә, чәчте, авыл хуҗалыгы культураларын урып-җыюда катнашты. 15 еллар инде хәзер ул үзенең Т-74 тракторы белән эшли, хәтта яңа тракторга утырудан да баш тартты. Пенсия яшенә җиткәнлегенә карамастан, ул үзенең яраткан эшен дәвам итә. Ферма тирәсендә үзенең бульдозеры белән тирес түттерә. Ул мал азыгы әзерләүдә дә зур булышлык күрсәтә. Техниканың һәм вакытның кадерен белеп эшли, һәр нәрсәгә кулы ятып торган, бөтен эштә үрнәк бу кешене хезмәттәшләре дә яраталар һәм хөрмәт итәләр.

РӘСЕМДӘ: «Чишмә» колхозы тракторчысы Вазыйх Минхәмәтович Бильданов эш вакытында.

Татарстан тарихыннан

7 ноябрь, 1917 ел. Рәсәй тарихында иң зур вакыйгаларның берсе большевикларның властьны яулап алуы булгандыр. В. И. Ульянов-Ленин җитәкчелегендәге бик күп булмаган большевиклар партиясе Петроград шәһәрендә 7 ноябрь көнне Министрлар Советын (Учредительное собрание) көнгә кадәр дип төзелгән Вакытлы Хөкүмәтне) кулга ала, үзен власть иясе дип игълан итә. үзенең хөкүмәтен—Халык Комиссарлары Советын төзи. аннан соң җыелган Учредительное собраниене куып тарата.

Казанда бу хәбәр телеграф аша алына һәм большевиклар тиз вакыт эчендә властьны үз кулларына алалар. Моны исә, чөнки гаруы патша режимы белән килешә алмаган, тормышның җимерекләренә ачуы кабарган кешеләр нык яклый. Чөнки большевиклар, Маркс-Ленин өйрәтүе буенча, кешеләргә тигезлек, азатлык, байлар исәбенә ярлыларга бай тормыш һәм кеше нәрсә тели шуны—җирдә җәннәт, ягъни коммунизм төзүне вәгъдә итәләр.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
17 НОЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.05 Мультфильмнар.
18.20 «Яшь йолдыз—92». Республика конкурсы. 2 нче кисәк.
19.00 Татарстан.
19.30 «Базарга... киез итекләр белән». Казан киез-инез итек комбинатыннан репортаж.
19.45 Әлли-бәлли-бәү.
19.50 «Казан утлары» журналы белән очрашу.
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Байлар да елый».
10.35 «Брэйн ринг».
11.25 «Тормыш вакыйгалары». 7 нче серия.
12.20 «Мәңгелек яр». Нәфис фильм. 1 нче серия.
13.40 «Кризис». Нәфис фильм.
15.25 Эшлекле хәбәрче.
15.40 «Блокнот».
15.45 Концерт.
16.00 Мультфильм.
16.50 «Талантлар һәм аңа баш иючеләр».
17.50 «Пресс-экспресс».
18.25 «Останкино» тәкъдим итә.
19.00 «Байлар да елый».
19.45 Миниатюра.
20.00 Тема.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.00 Яңалыклар.
21.40 «Иоанн Первопечатникның ядкарьлары». 3 нче серия.
22.45 «Хэрри ревю».
23.15 «Бухн-92» видеоклип фестивале. Тәнә-фосто—яңалыклар.
00.50 «Без яңадан очрашу өчен аерылдык...».
01.40 «Кризис». Нәфис фильм.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
8.55 «Регулсыз».
9.50 «Мәчеләр дә дусларыбыз».
10.05 «Мәскәү—Берлин. Поезд яна семестрга».
10.35 «Монстр». 1 нче фильм. «Сталин һәм власть».
12.00 «Трансобзер экспресы». Нәфис фильм.
13.30 Мультфильмнар.
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян масьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 Телебиржа.
16.30 «Бадабоом».
16.50 Мультфильм.
17.00 Яңалыклар.
17.15 «Европа — Азия».
20.15 «Санта Барбара».
21.15 «Карнавалда».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 Россия Федерациясе Югары Советы сессиясендә.
00.00 «Музыкаль кушымта».

ЧӘРШӘМБЕ
18 НОЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
17.20 Балалар өчен фильм.
18.20 «Яшь йолдыз-92». Республика конкурсы. 3 нче кисәк.
19.00 Татарстан.
19.30 Реклама курьеры.
19.35 «Никольский авылындагы бер көн».
20.05 Әлли-бәлли-бәү.
20.10 Х. Ибраһим. «Әдәби театр». «Кулагазар».
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Байлар да елый».
10.50 Мультфильмнар.
11.10 Док. фильм.
12.20 «Мәңгелек яр». Нәфис фильм. 2 нче серия.
13.35 Мультфильм.
13.40 «Характерларыбыз белән килешмәдек». Нәфис фильм.
15.25 Телемикст.
16.15 Мультфильм.
17.50 «Пресс-экспресс».
18.25 «Останкино» тәкъдим итә.
19.00 «Байлар да елый».
19.45 «Театр + ТВ».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.35 «Иоанн Первопечатникның ядкарьлары». Нәфис фильм. 4 нче серия.
22.40 Владимир Молчановның «Хәтер» программасы.
00.25 «Труба» радиосы.
00.55 Документаль фильм.
01.55 «Характерларыбыз белән килешмәдек». Нәфис фильм.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 «Хәбәрләр».
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
9.50 «Янгыр вакыйгасы».
10.00 «Нәркәтән — йөрәк».
10.15 «Монстр». 2 нче фильм. «Иосиф Сталинның яшерен политикасы».
11.00 «Яңа исем—Александр Шаганов».
12.00 «Санта Барбара».
12.50 Мультфильм.
13.00 «Ризалыклар һәм концерт».
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян масьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 «Бизнес: яңа исемнәр».
16.15 «Сочи. Бархатлы сезон».
16.45 «Смирновлар гаиләсе». «Киләчәктә ничек яшәргә?».
17.00 Яңалыклар.
20.25 «Санта Барбара».
17.15 «Ерак Көнчыгыш».
21.15 Өлкәннәр өчен мультфильм.
21.20 «Фарс-мажор».
21.50 «ЭКС» программасы.
22.00 «Монстр». 3 нче фильм. Сталин: акыллар һәм җаннар остасы.
23.00 Хәбәрләр.
23.25 Спорт каруселе.
23.30 РФ ЮС сессиясендә.
00.00 «Экзотика».

ПӘНҖЕШӘМБЕ
19 НОЯБРЬ

ТАТАРСТАН КАНАЛЫ

7.00—8.00 «Чулпан». Информацион-музыкаль программа.
18.10 Казан шәһәренең 4 нче гимназия укучылары концерты.
18.30 «Безнең гаилә». Тапшыруда Чаллы шәһәреннән Шәфыйковлар гаиләсе катнаша.
19.00 Татарстан.
19.30 Депутат каналы.
20.10 Әлли-бәлли-бәү.
20.15 «Шигърият». Шәүкәт Сибгатуллин.
20.20 Тапшырулар программасы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Яңалыклар.
6.30 Иртә.
8.45 Фирма гарантия бирә.
9.20 «Байлар да елый».
10.50 Концерт.
11.20 «...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәк».
12.20 «Сәер өлкәннәр». Нәфис фильм.
13.35 Нәфис фильм.
15.25 Телемикст.
16.10 Блокнот.
16.15 Мультфильм.
17.05 «440 герц».
17.50 Пресс-экспресс.
18.20 «...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәкләргә».
19.00 «Байлар да елый».
19.45 «Кинопанорама».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.40 Лотто «Миллион».
22.15 «Иоанн Первопечатникның ядкарьлары». Нәфис фильм. 5 нче серия.
23.30 «Кара арка».
00.25 А. Скрябин. Беренче симфония.
01.15 «Шәм сүнмәсен өчен».
01.50 Нәфис фильм.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00 Хәбәрләр.
8.20 Эшлекле кешеләр заманы.
8.55 «Монстр». 3 нче фильм.
9.45 «Ял».
10.00 «К-2» тәкъдим итә.
10.30 «Танылмаган галәм».
11.00 «Экзотика».
12.00 «Санта Барбара».
12.50 «Пилигрим».
13.35 Тинко.
13.40 Крестьян масьәләсе.
14.00 Хәбәрләр.
16.00 «Базарны [illegible]».
16.30 «Рост» студиясе.
17.00 Яңалыклар.
17.15 «Хосусыйлаштыру программасы».
20.25 «Санта Барбара».
21.15 «Хроно».
21.45 «СКВ».
22.00 «Сәяси Олимпта».
23.00 Хәбәрләр.
23.25 «Спорт каруселе».
23.30 РФ ЮС сессиясендә.
00.00 «Арт-обстрел».

Әйдә әле, бергә барыйк

Чемет дус! Син безне бөтенләй оныттың бугай. Әйдә әле әйдә бер тапкыр шикәр заводы поселогыннан шәһәр үзәгенә кадәр (аннан кире кайтсаң да ярый) маршрут автобусында бергә барыйк. Син дә күрерсең, кешеләрнең автобус көтеп ничек интеккәнен. Җәй көннәрендә бер хәл: җылы, коры, тукталышта күтмә торсаң да була, ә инде көтеп-көтеп килмәсә, көчең булса, җәяүләп тә китә аласың. Хәзер менә көннәр суыткач, өстән явып торган яңгыр-кар астында тукталышта 2—3 сәгать автобус көтүе беркемгә дә рәхәтлек бирми. Бу араны пычрак ерып узуы да алай җиңел түгел.

Чемет дус! Әнә шушы маршрутта безнең белән булсаң, гаеплеләрне каты гына чеметеп тә алыр идең. Билгеле, шоферны гына түгел, бәлки шәһәрдә автобус хәрәкәтен җайга салуда җаваплыларны да чеметеп алу гөнаһ булмас иде.

Сиңа өмет баглап: Л. Деревянникова, Д. Нәфыйков, Л. Салмин һәм башкалар. бик күп пассажирлар.

Су, су диеп тибә йөрәк

Эх, Чемет дус! Җәй буена суга сусадык бит. Инде кышка кергәч туйганчы су эчәрбез дигән идек. Булмаса да булмый икән инде.. Һаман су, су дип тибә йөрәкләр, ә файдасызга. Инде күптән көз хакимлек итә, бакчаларга кайчан су сипкәнебезне дә оныттык (ә бит җәй яшелчәләргә сибәләр, шуңа су юк, диләр иде), су һаман да юк. Иртә торсаң да су юк, кич ятсаң да юк. Җәен—сибәргә, ә хәзер кая китә? Бәлки, Чемет, син төшендерерсең безгә.

В. УСМАНОВ, С. НИКИТИН, Н. ПАСТУХОВ һәм башкалар.

ЧЕМЕТ: Аңламаслык бернәрсә дә юк. Сез су юклыктан интегәсез, ә зур түрәләр сезнең зарыгыздан. Алар бәлки җәйге сезонга су запасы булдырырга керешкәннәрдер. Шулай була күрсен иде, амин.

ЧЕМЕТ: Мин бик сөенеп һәм үтә каты итеп чеметермен. Ләкин моны гына тоярлармы икән, бигрәк калын тирелеләр бит безнең түрәләр.

КОТЛЫЙБЫЗ!

Фома авылында яшәүче кадерле әтиебез Тәлгать Нурижан улы Мөхәммәтшинга ...ыр. ...нче ноябрьдә 40 яшь тула. Әтиебезгә кояштай озын гомер, ак бәхетләр, корычтай нык сәламәтлек, эшендә уңышлар телибез.

Туган көнең белән котлап сине,
Ниләр теләсәк тә аз сыман.
Озын гомер язсын сиңа
Һәрчак яшә шулай яз сыман.
Син булганга бүген без бәхетле,
Синең белән якты көнебез.
Йортның яме, тормыш яме булып,
Яшик әле тагын йөзне без.

Иң изге теләкләр белән кызлары: Гөлүсә, Гөлинә, Эльвира.

Рәхмәт хисе

Улыбыз Әсхәтнең үлүе белән гаиләбезгә килгән олы кайгыны уртаклашкан, аны күмүдә һәртөрле ярдәмне күрсәткән хәзерләүләр конторасы коллективына чын күңелдән рәхмәтебезне җиткерәбез.

ХӘМИДУЛЛИННАР ГАИЛӘСЕ.

МӨХӘРРИР В. В. ИСХАКОВ.

Учредительләр: редакциянең хезмәт коллективы һәм халык депутатларының Октябрь район Советы.

Редакциянең адресы: 423000, Нурлат шәһәре, К. Маркс урамы, 18. Телефоннар: мөхәррир 2—12—14; мөхәррир урынбасары һәм Советлар тормышы-бүлеге 2—10—44; рус теленә тәрҗемә итү буенча 2—22—81; мөхәррир урынбасары 2—14—16; чуваш теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—15—63; авыл хуҗалыгы бүлеге 2—10—44; яңалыклар һәм промышленность бүлеге 2—22—51; җаваплы секретарь, хатлар, массалар белән эшләү, радиотапшырулар бүлеге, бухгалтерия һәм реклама бүлеге 2— 18—67; фотокорреспондент 2—15—63.

Газетаның басылу сыйфаты турында типография директорына түбәндәге телефон белән мөрәҗәгать итәргә: 2.10-54.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Нина ТОЛМАЧЕВА верстка ясады. Наташа ЛУКОЯНОВА басты. Корректор—Зөлфия ВӘЛИЕВА.

Күләме—1 басма табак.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә. Тираж 3751. Заказ 137.

Татарстан Республикасы информация һәм матбугат Министрлыгының Нурлат-Октябрь типографиясе.